

Onderzoeksrapport leidt tot Handleiding Groene Schoolpleinen

Wat maakt een groen schoolplein een succes?

Een groen schoolplein kan vele positieve effecten hebben op de gezondheid en het welzijn van kinderen. En op de kwaliteit van de leefomgeving om het schoolgebouw. Er zijn inmiddels diverse onderzoeken die dat aantonen. Daaruit blijkt ook dat het succes van een groen schoolplein van verschillende factoren afhankelijk is. Wat zijn nu precies die succes- en faalfactoren? Onderzoeker Jolanda Maas zocht het uit, samen met haar collega's Rianne Muller, Dieuwke Hovinga en PABO-studenten van de Hogeschool Leiden en de Thomas More Hogeschool Rotterdam.

Tekst: Annemieke Bos – Foto: Jan Dijkstra

Jolanda Maas

Wat was de aanleiding voor dit onderzoek?

“Er zijn al diverse onderzoeken gedaan naar de effecten van groen op het speel- en leergedrag van kinderen. De laatste jaren zijn er ook steeds meer scholen die hun grijze schoolplein vergroenen. Met wisselend succes. Vanuit Branchevereniging VHG en het Productschap Tuinbouw is dan ook de vraag gerezen wat er in de praktijk nu wel en juist niet moet gebeuren om de kans op succes te vergroten. Ook is er behoefte aan inzicht in de benodigde innovaties in de groensector en in de competenties van de hoveniers. Kortom: hoe kunnen we de markt verder helpen?”

Wat vind je zelf het meest opvallende resultaat?

“Duidelijk is geworden dat er niet één pasklaar recept is voor een succesvol schoolplein. Er zijn wel elementen die zeer succesvol blijken: mogelijkheden om te spelen met water, klim- en klauterrouters bijvoorbeeld. Wat me opvalt is dat het succes van een groen schoolplein niet puur van de inrichting en de technische aspecten afhangt, maar juist ook heel erg van het proces: de voorbereiding, het draagvlak, de betrokkenheid van verschillende partijen. Verder sprong eruit dat de gebruikers allemaal heel positief zijn over hun

groene schoolplein. De nadelen vallen in het niet bij de grote voordelen, zo blijkt.”

Wat kunnen hoveniers hieruit leren?

“Voor hoveniers die hiermee aan de slag willen, is het goed om zich te realiseren dat ze met een ander soort organisatie te maken hebben dan ze veelal gewend zijn. Een ontwikkelingstraject kost behoorlijk veel tijd en energie. Zo'n plein is nooit af: het verandert steeds door het gebruik en het beheer. Het vraagt ook om sterk doelgroepgericht werken: de kinderen erbij betrekken in wat je als groenprofessional doet. Participatie is een belangrijke succesfactor, net als onderhoud trouwens. Dat laatste blijkt een heikel punt: hoe kun je dat ook op de langere termijn goed borgen?”

Hoveniers moeten ook verstand hebben van pedagogiek, ecologisch beheer

Wat gaat er gebeuren met de resultaten?

“Allereerst zullen we die uiteraard publiceren, zodat iedereen die er belang bij heeft, er kennis van kan nemen. Branchevereniging VHG verwerkt de informatie in een praktische handleiding voor de aangesloten leden. Verder zijn er meerdere onderwerpen die we verder kunnen uitdiepen. Zo zijn er diverse competenties genoemd waarover hoveniers zouden moeten beschikken. Denk bijvoorbeeld aan verstand hebben van pedagogiek, ecologisch beheer en kunnen samenwerken met gebruikers. In hoeverre zitten deze aspecten in de groenopleidingen? Ook is het interessant de PABO-opleidingen te bekijken. Hoe kun je het groene schoolplein goed inzetten in de lessen? Het is goed om toekomstige leerkrachten dat bij te brengen. Verder zijn er suggesties gedaan voor technische innovaties in de groensector. Daarvoor zou VHG bijvoorbeeld een denktank kunnen formeren die met leveranciers en ontwikkelaars om de tafel gaat.” ■

Leerlingen ook mee laten beslissen

Maas en haar onderzoeksteam voerden een kwalitatief onderzoek uit onder basisschoolleerlingen, leerkrachten en directeuren en ontwerpers en hoveniers. In totaal namen 25 scholen met een groen schoolplein deel. Bij 12 van de 25 scholen zijn in totaal 274 leerlingen uit groep 4, 5 en 6 (leeftijd 6 t/m 10 jaar) geïnterviewd. Bij drie van deze 12 scholen hebben ook leerlingen uit groep 7 en/of 8 meegedaan. Op de scholen werden in totaal 27 interviews afgenomen bij directeuren (19), leerkrachten (6), een intern begeleider en een conciërge. Verder namen 10 ontwerpers en 5 hoveniers aan het onderzoek deel. Aan de leerlingen werd gevraagd wat zij fijne en nare plekken op groene schoolpleinen vinden. De vragen aan de directeuren, leerkrachten, ontwerpers en hoveniers richtten zich op de succes- en faalfactoren van groene schoolpleinen.

Meer lezen

- Het onderzoeksrapport ‘Succes- en faalfactoren bij een duurzaam ontwerp van groene schoolpleinen’ is te downloaden via de VHG-website (www.vhg.org).
- De handleiding Groene Schoolpleinen die VHG ontwikkelt, is vanaf eind maart 2015 beschikbaar voor de aangesloten leden.